

RECEȚIONAT

Agenția Națională pentru Cercetare
și Dezvoltare _____

_____ 2021

AVIZAT

Secția AȘM _____

_____ 2021

Institutul de Istorie MECC

RAPORT ȘTIINȚIFIC FINAL

**privind implementarea Ofertei de soluții de cercetare-inovare privind combaterea și
atenuarea impactului pandemiei COVID-19**

**SUSTENABILITATEA GÂNDIRII FILOSOFICE ÎN SOCIETATEA POST PANDEMIE,
SGFSPP 20.70086.1/COV**

Prioritatea Strategică 4. Provocări societale

Conducătorul proiectului

Pascaru Ana _____

(numele, prenumele) (semnătura)

Directorul organizației

Cojocaru Gheorghe _____

(numele, prenumele) (semnătura)

Consiliul științific

Cojocaru Gheorghe _____

(numele, prenumele) (semnătura)

L.Ș.

Chișinău 2021

1. Scopul ofertei de soluții depuse la concurs (obligatoriu)

constă în reliefaarea contribuției gândirii filosofice la redimensionarea paradigmei de organizare a societății în post pandemie, investigarea schimbărilor produse și necesitatea reînnoirii priorităților de dezvoltare comunitară, inclusiv particularitățile acestora spațiului societal al Republicii Moldova.

2. Obiectivele ofertei de soluții (obligatoriu)

1. elucidarea dimensiunii filosofice privind efectele post-pandemie și perspectivele regândirii provocărilor societale;
2. investigarea filosofico- antropologică și istorico-axiologică a riscurilor și beneficilor Erei Informaționale;
3. promovarea componentei filosofice în matricea științelor contemporane în vederea asigurării conexiunii și rigorii reperelor axiologice;
4. evaluarea impactului mediilor on-line asupra identității în perioada postpandemie;
5. explicitarea noilor aspecte ale comunicării virtuale;
6. revendicarea rolului filosofiei în susținerea și promovarea patrimoniului sociocultural;
7. identificarea raportului dintre idee-realitate-necesitate în clarificarea provocărilor post pandemie;
8. examinarea relației dintre inovare și continuitate în chestionarea fenomenologică a eticii în noile realități societale;
9. diseminarea practicilor de reflexie filosofică în identificarea priorităților de dezvoltare a societății în condițiile crizei post pandemie;
10. reliefaarea modificărilor în discursul filosofic din paradigma cultural europeană și națională;
11. conceptualizarea filosofică a invariantelor crizei identitar-valorice din a doua jumătate a sec XX și de la începutul mileniului III;
12. implicarea gândirii filosofice în cultivarea spiritului civic și responsabilizării cetățenești;
13. sistematizarea modalităților de promovare a gândirii critice în mediul social din Republica Moldova ca factor decisiv pentru soluționarea unor probleme de ordin social;
14. stimularea auto-reflexiei sociale;
15. analiza crizei epistemice: fundamente, mecanisme, soluții;
16. implementarea produselor cercetă. implementarea produselor cercetării și evaluarea realităților sociale post pandemie din Republica Moldova.

3. Acțiunile planificate pentru realizarea scopului și obiectivele ofertei de soluții (obligatoriu)

1. Analiza și interpretarea materialului factologic obținut; raportarea rezultatelor obținute la contextul local, regional și global
2. Evaluarea rezultatelor finale ale proiectului; identificarea direcțiilor de cercetări ulterioare; elaborarea monografiei colective în baza rezultatelor obținute.

4. Acțiunile realizate pentru atingerea scopului și obiectivele ofertei de soluții

Publicarea rezultatelor în cadrul proiectului:

1. s-au publicat 7 articole științifice în reviste recenzate naționale și internaționale, 15 în culegeri de articole, 1 culegere de articole și pregătirea spre editare a monografie colective. De asemenea rezultatele obținute au constituit parte componentă în 7 cursuri pentru curricula universitară (2020-2021) și 10 emisiuni în mass-media
2. Prezentarea problematicii proiectului în cadrul manifestărilor științifice naționale/internaționale: 3 referate și 35 comunicări la conferințe științifice naționale și internaționale
3. Confruntarea abordării metodologiei cu direcțiile cercetării și problematica compartimentelor la cele două ședințe ale seminarului teoretic al Secției Filosofia în cetate(2020,2021)

5. Rezultatele obținute (descriere narativă; științe exacte – 1 pagină; științe umaniste – 2 pagini) (obligatoriu)

Dat fiind perioada de un an a proiectului s-a perseverat asupra finalizării metodologiei cercetării, elaborarea, dar și valorificării paradigmei inter și multidisciplinare. S-au selectat și aplicat metodele necesare ambelor etape, iar cea finală de cercetare s-au reliefat rezultatele chestionării online care au devenit parte integrantă a lucrării. S-au structurat oportunitățile cunoașterii efectelor pandemiei pe diverse domenii de activitate și aprofundate cercetarea propriu-zisă, dar și consecințele post pandemice. Cu atât mai mult cu cât, SARS-COV-2 care a declanșat pandemia prin virusul COVID-19, demonstrează fragilitatea și discrepanțe din acțiunile întreprinse, inclusiv valorificare insuficientă a deschiderilor Erei Informaționale.

S-a completat materialul factologic și cu cel din domeniile adiacente filosofiei și raportat la ipoteza cercetării. S-a demonstra că, *reînnoirile* din societate în condițiile de pandemie contribuie la înțelegerea efectelor și depășirea pericolului prin schimbarea comportamentului uman atât în raport cu cei din comunitate cât și enviroment. De asemenea, că condițiile pandemice se soldează cu schimbări dramatice în relațiile interpersonale, familiale sau comunitare și vor avea repercusiuni în post pandemie , cu precădere asupra condiției umane

și enviorementale.

Istoria Europei și a umanității a fost marcată periodic de momente de cotitură care au pus la încercare societățile. Criza actuală se pare a fi cea care își pune amprenta pe toate domeniile vieții, schimbă natura relațiilor umane, acționează asupra reperelor valorice, iar conștientizarea stării de fapt și de drept a gravității situației este o încercare de a trece de la necunoaștere la cunoaștere și modelarea de soluții în vederea minimalizării impactului. Astfel, traiectoria este una de la realism spre pragmatism, cu încadrarea și modelarea scenariilor de viitor, cu metode și soluții posibile și probabile.

Concomitent, vulnerabilitatea umană și socială în fața pandemiei odată în plus pune problema cunoașterii și a celor două ipostaze prioritare prin care se manifestă persoana încadrată în diverse raporturi pe care le instituie (cu natura, cu alte persoane, cu instituții de stat etc.) care se generalizează în relații de cunoaștere și de conștientizare a realităților și a legilor, în conformitate cu care este organizată existența social-statală, în calitate de persoană rațională și responsabilă.

Caracterul profund și neordinar al crizei actuale prin care trec societățile la nivel global, provocate de SARS- CoV-2 impune măsuri neordinare, care afectează formula tradițională de acțiune umană individuală și instituțională. Modalitatea în care se percepe criza de individ și se gestionează instituțional se află în interdependență, dar și poate deveni o etapă de reevaluare a normativității sociale și a sistemului

În criza generată de SARS- CoV-2, societatea se confruntă cu o situație existențială cu dimensiuni neașteptate. Primul aspect este cel al *fragilității* trupului. În frica de boală, trupul însuși ne apare drept fragil și ușor de a fi afectat. Mai mult decât atât, pentru că nu știm dacă suntem infectați sau nu, trupul propriu (potențial bolnav sau infectabil de către alte trupuri), ca și trupurile celorlalți (potențial bolnavi sau infectabili de noi) ocupă poziția „înfricoșătorului” din structura clasică heideggeriană a fricii. Strategia promovată la nivel social a „izolării” vizează anume scoaterea din circuit a „înfricoșătorului” – a ceea ce „amenință”. Confruntat cu propria fragilitate, indiferent dacă este bolnav sau nu, trupul este pus în situația de a *învăța* să aibă grijă de sine și să se simtă – precondiția pentru practicile sinelui. Al doilea aspect vizează *socialitatea* de care suntem privați în izolare. Paradoxal, anume contextul izolării este cel care a făcut posibilă o nouă formă a socialității și solidarității virtuale – o explozie a comunicării, care a oferit o nouă vizibilitate practicilor filosofice. Mediul *online* oferă astfel oportunități pentru *transcenderea* izolării în „sfera propriului” și pentru accesul la noi moduri de a fi, inimaginabile anterior.

Post-adevăr a fost cuvântul internațional al anului 2016 denotând circumstanțele în care faptele obiective au o influență net mai mică în modelarea opiniei publice, decât apelurile la

emoție și convingeri personale. Faptul că post-adevăr a ajuns să fie cuvântul anului constituie punctul de maximă incertitudine în legătură cu adevărul din lumea contemporană. Iar situația din 2020 este și mai evident ca o stare definitorie a discursului social și implicațiile sale asupra adevărului. Faptele alternative sunt mai mult decât dihotomia dintre fals și fapt, este strâns legată de natura tehnologiei informaționale, unde e posibil curățirea propriilor experiențe, să ne înconjurăm doar cu ideile și „faptele” pe care le dorim. Trăim în bulele noastre în care vorbim între noi despre propriile seturi preferate de „fapte”, în care orice dezacord este rezolvat prin apelarea la fapt alternativ, eliminând necesitatea analizei epistemice. Concomitent se constată că, *Fake news-ul* nu se referă doar la minciuni, ci și la știri fabricate, la tehnici digitalizate și mai vechi de captarea a atenției, de algoritmizarea știrilor, de consum afectiv și epistemic al informației. Acest fenomen implică o analiză a trei elemente: diferitele tipuri de conținut care sunt create și distribuite; motivațiile celor care creează acest conținut; modalitățile de difuzare a acestui conținut. Astfel informația ca distracție (infotainment, soft-news) care este un aspect în cadrul crizei epistemice în general și actualmente în cea pandemică în mass-media, s-a transformat într-o mutație a știrilor și a divertismentului, un fel de trivializare a știrilor în care nevoia de rating și clicuri creează o cerere pentru un flux constant de conținut atractiv, distractiv; Astfel informația ca distracție capătă o nouă amploare în cazul crizei actuale reieșind din dorința acută de individuale de distanțare de realitate și inconsistenței mesajului factologic ale autorităților aflate la guvernare.

Abordarea filosofico-estetică a dominantelor crizei identitar valorice din perioada sovietică a implicat cercetarea și, respectiv, identificarea unui spectru de aspecte definitorii și constante întregului segment: specificul național, relația dintre național și internațional; valorile și identitatea națională, trecutul istoric; personalitățile istorice, înaintașii spirituali ai neamului, literatura clasică, folclorul; modul de abordare, perspectivele estetico-politice și ideologizate vizavi de specificul și istoria națională; intențiile concertate de substituire a tradițiilor de veacuri cu cele legate de modul de viață comunist etc.

Fundament pentru cercetare au servit: documente de arhivă, stenograme ale ședințelor, documente oficiale de partid, discursuri, colecțiile publicațiilor Octombrie, Moldova Socialistă, Cultura, Comunistul Moldovei, documente din arhiva Uniunii Scriitorilor, monografii, articole.

Instaurarea unei noi ordini sociale vine ca o reacție firească la răspândirea vertiginoasă a noului tip de Coronavirus. Această nouă ordine socială pornește de la operarea unor restricții ce țin de modul în care membrii societăților actuale interacționează unii cu alții. În câmpul acestor schimbări, unele concepte, precum ar fi ideea interacțiunii sociale cu o componentă

fizică diminuată, ideea realității în cadrul comunicării virtuale sau ideea dreptății și priorității bunăstării sociale, care, anterior pandemiei, în mare parte, erau privite prin prisma altor condiții decât cele impuse de pandemie. Regândirea și explicitarea șirului de probleme generate odată cu instaurarea unei noi ordini, dar și a structurile coabitării sociale în timpul pandemiei, reprezintă o necesitate esențială pentru întreținerea unei vieți sociale favorabile. Având în vedere faptul că mediul prielnic pentru receptarea non-verbalului, dar și analogicului, semnificantului și fenomenalului, este percepția vizuală, am realizat un exercițiu de simulare a cazului în care conexiunea video este obturată într-o comunicare on-line din care a rezultat aspectul deficitar al unei comunicării bilaterale într-un registru on line. Astfel încât, în condițiile restricționării apropierei fizice între oameni mediile virtuale de socializare scot și mai mult în evidență componenta relaționară a comunicării. Contactul prin semne analogice cu realitatea propriu-zisă riscă să-și piardă din transparență și să devină opalescent. Din cauza fluxului imens de semnificanți din mediile virtuale continuitatea raportului cu realitatea se obturează în teoria simulacrului. Simulacru care acționează, „bombardează” și afectează prin abundența declanșatorilor analogici îndreptați în zona sensibilității. Procedul seducției este materializat de stimularea percepției, care oferă un minim de siguranță cu privire la realitatea trăirilor. Funcția fatică a semnelor analogice este întreruptă, astfel încât aceștia se împotmolesc și nu mai transmit ceea ce este. Fenomen care se regăsește, inclusiv în conținutul de sens al idolatrii.

Rezultatele obținute au fost prezentate în rapoarte din cadrul seminarului teoretic „Filosofia în cetate” al secției. și la conferința „Filosofia și perspectiva umană” Ed. XVIII (Secția Filosofie, Institutul de Istorie). De asemenea, s-au elaborat și prezentat spre publicare articole științifice în reviste de specialitate recenzate naționale și internaționale, participări la conferințe științifice online și în curricula universitară, culegeri de articole și mass-media . De asemenea, s-au publicat în culegerea de articole „Filosofia și perspectiva umană” în baza proiectului cu partea I Societatea în pandemie : aspecte social-filosofice(2020); în curs de apariție monografia colectivă *Sustenabilitatea gândirii filosofice în societatea post pandemie(2021)*

6. Diseminarea rezultatelor obținute în formă de publicații

Lista publicațiilor din anul 2020-2021 în care se reflectă rezultatele obținute, în oferta de soluții, perfectată conform cerințelor față de lista publicațiilor ale ANACEC (Anexa 7 la Regulamentul de funcționare a consiliilor științifice specializate și de conferire a titlurilor științifice, aprobat prin Decizia Consiliului de Conducere al ANACEC nr. 38 din 10.10.2018; <http://www.cnaa.md/normative-acts/normative-acts-confirmation-doctor-habilitated-doctor/transitional-provisions/>)

Culegeri de articole: 1

1. PASCARU A.,(coord.) *Filosofia și perspectiva umană. Materialele Conferinței științifice consacrată Zilei Mondiale a Filosofiei, 19 noiembrie 2020*. Ch.:Tipgr.”Lexon Prim”,2020, 290p. ISBN 978-9975-3334-2-9 20.70086.1/COV

Articole din reviste categoria B: 10

1. CIOBANU R. Rationality and responsibility: benchmarks to re-evaluate the law in the context of the pandemic crisis. În *Jurnal of Community Positive Practices*, XXI(2) 2021, 3-17-14 ISSN print: 1582-8344. (Scopus)

2. COSMESCU A. Criza COVID-19 și practicile sinelui. *Revista de Filosofie, Sociologie și Științe Politice*. 2020, nr. 3(184), 152-163, ISSN1857-2294. 20.70086.1/COV.

3. PASCARU A. Unele reflecții asupra societății între pandemie și post pandemie. *Revista de Filosofie, Sociologie și Științe Politice 2021, nr.1(185),159-171*), ISSN1857-2294 20.70086.1/COV

4. PASCARU A. BODEAN N. Some Thoughts Concerning Philosophical and Anthropological Renew in the Society. *Annals of “Ștefan cel Mare” University of Suceava. Philosophy, Social and Human Disciplines Series*. 2020, vol. 1, <http://www.apshus.usv.ro/>. 20.70086.1/COV.

5.PASCARU A. Refracția filosofică privind problemele societății în cele două decenii de secolXXI. *Revista de Filosofie, Sociologie și Științe Politice*. 2020, nr. 2(183), 167-177. ISSN1857-2294. 20.70086.1/COV.

6.PERCIUN A. Indispensabilitatea interactivității umane în contextul crizei COVID-19. *Revista de Filosofie, Sociologie și Științe Politice 2021, nr.1(185),172- 181* ISSN1857-2294 20.70086.1/COV

7. PERCIUN A. Stratificarea obiectului experienței vizuale în contextul digitalizării comunicării umane. *Revistei de Filosofie, Sociologie și Științe Politice*. 2020, nr. 2(183), 178-188. ISSN1857-2294. 20.70086.1/COV.

8.TROIANOWSKI L. A. Babii, G. Berghiner: Reversul mitului despre om. *Revista de Filosofie, Sociologie și Științe Politice*. 2020, nr. 2(183). 228-223. ISSN 1857-2294. 20.70086.1/COV.

9.TROIANOWSKI L. Estetica totalitară – expresie reprezentativă a discursului puterii. *Revista de Filosofie, Sociologie și Științe Politice*. 2020, nr. 1(182), 193-211. ISSN 1857-2294. 20.70086.1/COV.

10.TROIANOWSKI L. Estetica totalitarismului: realismul socialist – proiectul ideologic al puterii (II). *Revista de Filosofie, Sociologie și Științe Politice*. 2020, nr. 2(183), 188-209. ISSN 1857-2294. 20.70086.1/COV.

Articole în culegeri naționale:7

1. BOBÂNĂ, Gh. Abordări metodologice ale conceptului de „identitate”. În: *Filosofia și perspectiva umană: materialele Conferinței științifice consacrate Zilei Mondiale a Filosofiei, 19 noiembrie 2020*. Ch.: , 2020. pp.35-52. ISBN. 20.70086.1/COV.
2. BODEAN, N. Devoluția gândirii și practicii pentru o gândire critică în era post-adevăr. În: *Filosofia și perspectiva umană: materialele Conferinței științifice consacrate Zilei Mondiale a Filosofiei, 19 noiembrie 2020*. Ch.: , 2020. pp.156-179 ISBN. 20.70086.1/COV.
3. CIOBANU, R. Eterogenitatea, unitatea și solidaritatea – repere de diminuare a impactului social al pandemiei. În: *Filosofia și perspectiva umană: materialele Conferinței științifice consacrate Zilei Mondiale a Filosofiei, 19 noiembrie 2020*. Ch.: , 2020. pp.91-116 ISBN. 20.70086.1/COV.
4. COSMESCU, A. Practici filosofice în contextul pandemiei COVID-19. În: *Filosofia și perspectiva umană: materialele Conferinței științifice consacrate Zilei Mondiale a Filosofiei, 19 noiembrie 2020*. Ch.: , 2020. pp.117-133. ISBN. 20.70086.1/COV.
5. PASCARU, A. Dimensiunea reorientărilor filosofice din societate în pandemie. În: *Filosofia și perspectiva umană: materialele Conferinței științifice consacrate Zilei Mondiale a Filosofiei, 19 noiembrie 2020*. Ch.: , 2020. pp.8-34. ISBN. 20.70086.1/COV.
6. PERCIUN, A. Resemnificarea conceptelor vieții în contextul realităților pandemice. În: *Filosofia și perspectiva umană: materialele Conferinței științifice consacrate Zilei Mondiale a Filosofiei, 19 noiembrie 2020*. Ch.: , 2020. pp.134-155. ISBN. 20.70086.1/COV.
7. TROIANOWSKI, L. Redimensionarea filosofico-estetică a dominantelor crizei identitar-valorice din a doua jumătate a sec. XX. În: *Filosofia și perspectiva umană: materialele Conferinței științifice consacrate Zilei Mondiale a Filosofiei, 19 noiembrie 2020*. Ch.: , 2020. pp.53-90. ISBN. 20.70086.1/COV.

Articole în culegeri internaționale:8

8. BOBÂNĂ, Gh. „Un nou umanism” în viziunea lui Mircea Eliade. În: *Convergențe spirituale Iași-Chișinău. Nr.16-17*. Iași: LIPSEȘTE EDITURA, 2020. pp.181-186. ISSN: 2343-9661. 20.70086.1/COV.
9. CIOBANU R. Conditions for the modernization of governance focused on the protection of human rights in the Republic of Moldova În: *Statul, securitatea și drepturile omului în era digitală*. Materialele conferinței științifico-practice cu

participare internațională / coordonator: Rodica Ciobanu / Chișinău: Tipogr.
"Artpoligraf". 2021, pp. 24-41.504 p ISBN 978-9975-158-17-6342-35220.70086.
20.70086.1/COV

10. CIOBANU, R. Sistematizări asupra profilului științei juridice în condiții de criză. În: *Dezvoltarea economico-socială durabilă a euroregiunilor și a zonelor transfronțiare. V. XXXVI*. Iași: Editura Performantic, 2020. pp. 268-276. ISBN 978-606-685-744-4. 20.70086.1/COV.
11. CIOBANU, R. Valențe interdisciplinare de re-evaluare a relației *persoană-stat-drept* în condițiile crizei pandemice. În: *Rezumatele conferinței științifice internaționale „Școla internațională de metodologie în științele socio-umane. Ediția a IV-a. 19-20 noiembrie*.Ch.: USM, 2020, LIPSEESC PAGINILE ȘI ISBN-ul. 20.70086.1/COV.
12. PASCARU, A. Provocările înțelegerii securității omului din societatea. În: *Statul, securitatea și drepturile omului în era digitală*. Materialele conferinței științifico-practice cu participare internațională / coordonator: Rodica Ciobanu / Chișinău: Tipogr. "Artpoligraf". 2021, pp.292-291.504 p ISBN 978-9975-158-17-6342-35220.70086. 20.70086.1/COV
13. PASCARU, A. Retrospectiva competenței din comunitate in pandemie. În: *Sănătatea, medicina și bioetica în societatea contemporană: studii inter și pluridisciplinare. Materialele Conferinței Științifice Internaționale, Ediția a 3-a, 06-07 noiembrie 2020*. Ch.: Print-Caro. 2020. pp. 42-48. ISBN 978-9975-56-805-0. 20.70086.1/COV.
14. TROIANOWSKI L. Interferența dintre ideologie și știință in epoca totalitarismului sovietic. În: *Statul, securitatea și drepturile omului în era digitală*. Materialele conferinței științifico-practice cu participare internațională / coordonator: Rodica Ciobanu / Chișinău: Tipogr. "Artpoligraf". 2021, pp.342-352 .504 p ISBN 978-9975-158-17-6342-35220.70086. 20.70086.1/COV
15. TROIANOWSKI, L. Congruența dintre estetic, artistic și politic în retorica comunistă În: *Sănătatea, medicina și bioetica în societatea contemporană: studii inter și pluridisciplinare. Materialele Conferinței Științifice Internaționale, Ediția a 3-a, 06-07 noiembrie 2020*. Ch.: Print-Caro. 2020. pp. 167-173. ISBN 978-9975-56-805-0. 20.70086.1/COV.

7. Diseminarea rezultatelor obținute în formă de prezentări (comunicări, postere, teze/rezumate/abstracte) la foruri științifice

Lista forurilor la care au fost prezentate rezultatele obținute în cadrul ofertei de soluții.

1. Conferința Științifică Moștenirea filosofică: concepte și personalități. 25 martie 2021, Chișinău, **20.70086.1/COV:**

1. Ana Pascaru, *Metamorfoza societății între pandemic și postpandemic* (comunicare)
  2. Gheorghe Bobână, *Abordări identitare ale pandemiei în literatura filosofică românească* (comunicare)
  3. Lidia Troianowski, *Redimensionarea filosofico- estetică a invariantelor crizei identitar-valorice din a doua jumătate a sec XX* (comunicare)
  4. Rodica Ciobanu, *Eterogenitate, unitate și solidaritate: repere de consolidare a rezilienței sociale în condițiile crizei pandemice* (comunicare)
  5. Alexandru Cosmescu, *Practici ale dialogului filosofic în contextul pandemiei* (comunicare)
  6. Andrei Perciun, *Resemnificarea conceptelor vieții în contextul realităților pandemice* (comunicare)
  7. Nicolae Bodean, *Devoluția gândirii și Practicii pentru o gândire critică în Era Post-Adevăr* (comunicare)
- 2. Conferința științifică internațională *Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine*** 11 februarie 2021, Chișinău
1. Ana Pascaru *Perspectiva transformării părții în întreg manifestă în societatea în devenire* (comunicare)
- 3. Conferința științifică – practică națională cu participare internațională *Relațiile dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană: oportunități și constrângeri***, 11 mai 2021, Chișinău
1. Ana Pascaru *Aspecte social-filosofice privind parteneriatul estic pentru societatea Republica Moldova sub incidența post pandemiei / comunicare*
- 4. Conferința Științifică „Filosofia și Perspectiva umană” consacrată Zilei Mondiale a Filosofiei.** Ed. XVIII, 19 noiembrie, Chișinău, 2020 .70086.1/COV:
1. Ana Pascaru, *Dimensiunea reorientărilor filosofice în societatea în pandemie* (comunicare)
  2. Gheorghe Bobână, *Abordări metodologice ale conceptului de „identitate”* (comunicare)
  3. Lidia Troianowski, *Redimensionarea filosofico- estetică a invariantelor crizei identitar-valorice din a doua jumătate a sec XX* (comunicare)
  4. Rodica Ciobanu, *Eterogenitate, unitate și solidaritate: repere de consolidare a rezilienței sociale în condițiile crizei pandemice* (comunicare)
  5. Alexandru Cosmescu, *Practici ale dialogului filosofic în contextul pandemiei* (comunicare)
  6. Andrei Perciun, *Resemnificarea conceptelor vieții în contextul realităților pandemice*

(comunicare)

7. Nicolae Bodean, *Devoluția gândirii și Practicii pentru o gândire critică în Era Post-Adevăr* (comunicare) *Dimensiunea reorientărilor filosofice în societatea în pandemie* (comunicare)

5. Conferința Științifică Internațională *Școala Internațională de Metodologie în Științele Socio-Umane*. Ediția a IV-a. Chișinău, USM, 19-20 noiembrie 2020:

1. Bobână Gh., Mircea Eliade. Conceptul „hermeneutică creatoare” (comunicare)
2. Ciobanu R. Valențe interdisciplinare de re-evaluare a relației persoană-stat-drept în condițiile crizei pandemice (comunicare)

6. Conferința științifică internațională *Sănătate, Medicină și Biotica în societatea contemporană: studii inter și pluridisciplinare*. Ediția a III-a, USMF Nicolae Testemițeanu, 6-7 noiembrie 2020:

1. Pascaru A. Retrospectiva competenței din comunitate în pandemie (comunicare)
2. Troianowski L. Congruența dintre estetic, artistic și politic în retorica comunistă (comunicare)

7. Conferința Științifică națională cu participare internațională *Statul, securitatea și drepturile omului în era digitală*. Ediția a V-a, Chișinău, USM 10-11 decembrie 2020

1. Pascaru A. Provocările înțelegerii securității omului din societatea în pandemie (comunicare)
2. Troianowski L. Interferența dintre ideologie și știință în epoca totalitarismului sovietic (comunicare)

8. Seminarul teoretic *Filosofia în cetate*. Chișinău, 29 septembrie, 2020, 20.70086.1/COV:

1. Pascaru A. Filosofia reînnoirilor în societatea post pandemie (comunicare)
2. Bobână Gh. Referințe identitare psihoculturale în gândirea filosofică românească în societatea post pandemie (comunicare).
3. Troianowski L. Retrospecția discursului filosofico-estetic național din sec. XX în societatea post-pandemică (comunicare)
4. Ciobanu R. Relevanța sinergiilor sociale în diminuarea impactului crizei pandemice. (comunicare)
5. Perciun A. Reorganizarea coeziunii intersubiective în condițiile comunicării on-line. (comunicare)
6. Cosmescu A. Practici ale dialogului filosofic în contextul post-pandemie. (comunicare)
7. Bodean N. Preliminariile raportului dintre idee-realitate-necesitate pe timp de pandemie (comunicare)

9. Seminarul teoretic Filosofia în cetate. Chișinău, 22 aprilie, 2021, 20.70086.1/COV:

1. Pascaru A. Filosofia reînnoirilor în societatea post pandemie (comunicare)
2. Bobâna Gh. Referințe identitare psihoculturale în gândirea filosofică românească în societatea post pandemie (comunicare).
3. Troianowski L. Retrospecția discursului filosofico-estetic national din sec. XX în societatea post-pandemică (comunicare)
4. Ciobanu R. Relevanța sinergiilor sociale în diminuarea impactului crizei pandemice. (comunicare)
5. Perciun A. Reorganizarea coeziunii intersubiective în condițiile comunicării on-line. (comunicare)
6. Cosmescu A. Practici ale dialogului filosofic în contextul post-pandemie. (comunicare)
7. Bodean N. Preliminariile raportului dintre idee-realitate-necesitate pe timp de pandemie (comunicare)

10. Conferința științifică internațională *Educația din perspectiva valorilor*. USM, Chișinău 28-29 septembrie 2020

1. Ciobanu R. Sistemul educational în pandemie – între drept și moralitate. (comunicare)

11. Conferința Științifică națională cu participare internațională *Integrare prin cercetare și inovare*. USMF Chișinău, 10-11 noiembrie 2020.

1. Ciobanu R. Dreptul la educație – între normalitate și criză

8. Protecția rezultatelor obținute în formă de obiecte de proprietate intelectuală (după caz)

Lista OPI obținute în cadrul realizării proiectului, cu indicarea instituției ce a acordat OPI, nr. de identificare, autorilor, datei de înregistrare.

9. Materializarea rezultatelor obținute (după caz)

Forme de materializare a rezultatelor cercetării în cadrul proiectului pot fi materiale didactice (manuale, ghiduri, compendii etc.), produse, utilaje și servicii noi, teze susținute (master/doctorat/habilitat), documente ale autorităților publice aprobate etc.

✓ **Culegere de articole – 1**

20.70086.1/COV „Filosofia și perspectiva umană: Sustenabilitatea gândirii filosofice în societatea post-pandemie”, conferință științifică (2020; Chișinău). Filosofia și perspectiva umană: materialele Conferinței Științifice consacrată Zilei Mondiale a Filosofiei, 19 noiembrie 2020, Chișinău. – Chișinău: Institutul de Istorie, 2020. – 290p

✓ **Articole publicate – 25**

✓ **Articole prezentate – 30**

✓ **Comunicări științifice – 38**

✓ **Evenimente organizate – 4**

1. Conferința Științifică FILOSOFIA ȘI PERSPECTIVA UMANĂ consacrată ZILEI MONDIALE A FILOSOFIEI, Ediția a XVIII-a, 19 noiembrie 2020. 26 de Participanți, 24 Cuminicări științifice 20.70086.1/COV
2. Conferința Științifică MOȘTENIREA FILOSOFICĂ: CONCEPTE ȘI PERSONALITĂȚI. 25 martie 2021, Chișinău, 20.70086.1/COV
3. Seminarul teoretic Filosofia în cetate. Chișinău, 29 septembrie, 2020, 20.70086.1/COV
4. Seminarul teoretic Filosofia în cetate. Chișinău, 22 aprilie, 2021, 20.70086.1/COV

10. Dificultățile în realizarea proiectului (după caz)

Financiare, organizatorice, legate de resursele umane, etc.

- ✓ Lipsa finanțării nu doar în primele 2 luni ale anului 2020, dar și ianuarie- martie 2021 pe perioada de derulare a proiectului;
- ✓ Instrumentarul de lucru (calculator, scanner, camera video, căști etc.) de care dispune Secția filosofie învechit, iar echipamentul nou a venit cu mare întârziere.

11. Concluzii (obligatoriu).

200 cuvinte ce rezumă rezultatele obținute în cadrul ofertei de soluții.

Se prezintă în l. română și l. engleză

1. Caracterul profund și neordinar al crizei cu care se confruntă societățile la nivel global, provocate de SARS-CoV-2 prin virusul COVID-19 impune măsuri neordinare, care afectează formula tradițională ale condiției umane, comunitare, instituțională, dar și enviorementale. Stare de fapt diminuarea căreia se află la interferența dintre gândirea critică și complexitatea acțiunilor care se întreprind în implementarea întregului în societatea, dar și dintre societate și enviroment. Întreg rolul căruia nu este exclus să devină unul *sinecuanon* în post pandemie pentru minimalizarea consecințelor crizei pandemice SARS-CoV-2 prin virusul COVID-19. Investigațiile întreprinse din perspectiva filosofiei reînnoirilor denotă că, deschiderile care au proliferat din anii 60 ai sec. XX sunt mult prea profunde și aparțin Erei Informaționale și nu doar societății bazate pe cunoaștere. De asemenea că, problemele acutizante cu care se confruntă societatea sunt refracțiile evenimentelor din procesele declanșate, inclusiv cele mondiale. Probleme care în pandemie denotă că soluțiile n-au fost cele adecvate schimbărilor majore ce se produc continuu în

realitatea socială și cea ambientală. Or, schimbările au catalizat reînnoiri atât pe verticală cât și pe orizontală toate domeniile de activitate și nu doar pe cele ale filosofiei. Totodată problemele și evenimentele din procesele declanșate necesită a fi tratate ca un tot întreg, iar înlănțuirile ce au loc între ele și influențează mediul comunitar să fie soluționate și prin sinergiile declanșatorilor înșiși. Cu atât mai mult cu cât, reînnoirile influențează raportul dintre factorul intern și cel extern, favorizându-l pe cel din urmă. Actualmente această schimbare de optică demonstrează că, lucrurile și ființele se impun a fi tratate în interacțiune, interdependența lor și se regăsesc de la modul în care societatea a fost cuprinsă de pandemie până la sustenabilitatea competențelor instituțiilor responsabile de vitalitatea sistemului de sănătate publică. Instaurarea unei noi ordini sociale vine ca o reacție firească la răspândirea vertiginoasă a noului tip de Coronavirus. Această nouă ordine socială pornește de la operarea unor restricții ce țin de modul în care membrii societăților actuale interacționează unii cu alții. În câmpul acestor schimbări, unele concepte, precum ar fi ideea interacțiunii sociale cu o componentă fizică diminuată, ideea realității în cadrul comunicării virtuale sau ideea dreptății și priorității bunăstării sociale, care, anterior pandemiei, în mare parte, erau privite prin prisma altor condiții decât cele impuse de pandemie. Regândirea și explicitarea șirului de probleme generate odată cu instaurarea unei noi ordini, dar și a structurilor coabitării sociale în timpul pandemiei, reprezintă o necesitate esențială pentru întreținerea unei vieți sociale favorabile.

2. O altă concluzie preliminară pe care aș propune-o în acest sens este că anume izolarea este cea care i-a făcut pe mulți să caute tipul de practică a sinelui oferit de discipolii lui Brenifier, dintr-un motiv dual: atât pentru că este o practică intersubiectivă, cât și pentru că oferă posibilitatea de reflecție detașată asupra propriului sine.
3. În contextul pandemiei, există o distincție între efectul fricii de boală și efectul izolării asupra mentalului colectiv și individual. Efectul fricii de boală generează atât o anxietate individuală profundă, cât și un sistem de măsuri adoptate la nivel guvernamental și comunitar pentru a evita riscul îmbolnăvirii. Recomandarea izolării este una dintre aceste măsuri. Or, izolarea are, la rândul ei, consecințe asupra stării mentale a indivizilor (auto-)izolați. În acest context, practicile filosofice și-au demonstrat viabilitatea ca instrumente ce permit indivizilor să se confrunte cu propria subiectivitate, în spațiul propriu, dar în compania virtuală a altora. Din această perspectivă, recomandarea care se impune este ca structurile guvernamentale și

comunitare să asigure și să sugereze accesul gratuit al membrilor comunității la servicii de consultanță filosofică, în perioada izolării, pentru a contracara efectele negative ale singurătății și pentru a oferi instrumente de restructurare a propriei vieți în condiții de izolare.

4. Problematika identitară psihoculturală și axiologică se intensifică în societățile umane pe parcursul perioadelor de diverse crize, inclusiv în pandemii. Interpretată, în primul rând, ca stare de dezechilibru social, această situație pandemică provoacă și o acutizare a factorilor identitari. Problematika identitară psihoculturală și axiologică se reflectă în creația filosofică românească actuală.
5. Modul în care sunt consumate materiale media: toate în același timp, toate într-un singur loc. Flux-urile (feed) noastre tratează totul la fel: știri politice, meteo, muzică, anunțuri, noutăți despre filme, videoclipuri amuzante, etc. Totul este conectat astfel încât este greu de a distinge între ceea ce contează și ce nu, ce articole merită de fapt să fie citite, care dintre „știri de ultimă oră” sunt de fapt o știre. Generând în special pe timp de pandemie o realitate personalizată și acceptată de individ.
6. Chiar dacă, nu are cum să genereze o abordare epistemică, efectele pandemiei impun o revenire urgentă la ordonarea și asigurarea legăturilor dintre ființă și lucruri. Corelări ce condiționează un nivel sporit de interconexiune, interdependență și interacțiune prezente în mediul comunitar și comportamentul uman. De asemenea, se asigură continuitatea evaluării și nu doar utilizării valorilor genera-umane și identitare ce va conduce la diminuarea ostilității consecințelor pandemiei.
7. Structura crizei prin care trec societățile la nivel global, provocate de COVID-19 impune măsuri neordinare, deoarece se afectează formula tradițională de acțiune umană individuală și instituțională. În calitate de modalitate pentru diminuarea impactului crizei pandemice sunt necesare acțiuni coordonate, convergente dintre diverse entități sociale, dar și contribuții științifice multiaspectuale, interdiscilinare și pertinente. S-a constatat că analiza organizării sociale în condițiile pandemiei, datorită interconexiunilor dintre ordine și dezordine (haos), devine impetuos necesar problema posibilității echilibrului ori dezechilibrului, a stabilității ori instabilității social până la instituirea unei ordini sociale noi sau revenirea la ordinea socială de până la pandemie, inclusiv în Republica Moldova. Cu atât mai mult cu cât, în societatea RM lipsa încrederii cetățenilor în autorități și instituții determinată de funcționalitatea și capacitatea acestora de a fi receptivă la problemele cetățenilor. Ca rezultat, în cei peste 30 de ani de independență, datorită multiplelor probleme cu care s-au confruntat, condițiile pandemice și nu este exclus post pandemice de SARS-

CoV-2 prin virusul COVID-19 să precipite procesele declanșate, depășind capacitatea omului de a conștientiza gravitatea situației și de a se reorienta în vederea asigurării securității personale, sociale, dar și enviorementale.

ENG:

1. The profound and unordinary character of the crisis faced by societies at global level, caused by SARS-CoV-2 through the COVID-19 virus, imposes unusual measures, which affect the traditional formula of the human, community, institutional, but also envioremental condition. The state of affairs diminishes the bad of which lies at the interference between critical thinking and the complexity of the actions that are undertaken in the implementation of the whole in society, but also between society and environment. The whole role of which is not excluded to become a *sinecuanon* one in the post-pandemic in order to minimize the consequences of the pandemic crisis. The investigations undertaken from the perspective of the philosophy of *renewals* show that the openings that proliferated in the 60s of the XXth century are far too profound and belong to the Information Age and not only to the knowledge-based society. Also, the aggrieving problems facing society are the refractions of events in the processes triggered, including the global ones. Problems that in the pandemic show that the solutions were not the ones adequate to the major changes that are continuously occurring in the social and envioremental reality. However, the openings catalyzed renewals both vertically and horizontally all fields of activity and not only those of philosophy. At the same time, the problems and events in the processes triggered need to be treated as a whole, and the chaining's that take place between them and influence the Community environment to be solved also through the synergies of the triggers themselves. All the more so because renewals influence the ratio of the internal factor to the external one, favoring the latter. Currently, this change of optics demonstrates that things and beings need to be treated in interaction, their interdependence and are found from the way society has been engulfed by the pandemic to the sustainability of the competences of the institutions responsible for the vitality of the public health system. The establishment of a new social order comes as a natural reaction to the vertiginous spread of the new type of Coronavirus. This new social order starts from the operation of restrictions related to the way in which the members of today's societies interact with each other. In the field of these changes, some concepts, such as the idea of social interaction with a diminished physical component, the idea of reality within virtual communication or the idea of justice and priority of social welfare, which, prior to the pandemic, for the most part,

were viewed through the prism of conditions other than those imposed by the pandemic. Rethinking and making explicit the string of problems generated with the establishment of a new order, but also of the structures of social cohabitation during the pandemic, is an essential necessity for maintaining a favorable social life.

2. Another preliminary conclusion in this regard is that it is the isolation that has made many seek the kind of self-practice offered by Brenifier's disciples, for a dual reason: both because it is an intersubjective practice and because it offers the possibility of detached reflection on their own self.
3. In the context of the pandemic, there is a distinction between the effect of the fear of illness and the effect of isolation on the collective and individual mind. The effect of the fear of disease generates both a deep individual anxiety and a system of measures adopted at governmental and community level to avoid the risk of getting sick. The recommendation of isolation is one of those measures. However, isolation has, in turn, consequences on the mental state of (self-)isolated individuals. In this context, philosophical practices have demonstrated their viability as tools that allow individuals to face their own subjectivity, in their own space, but in the virtual company of others. From this perspective, the necessary recommendation is that governmental and community structures ensure and suggest free access for community members to philosophical consulting services, during the isolation period, in order to counter the negative effects of loneliness and to provide tools for restructuring their own lives in isolation.
4. The psychocultural and axiological identity issues intensify in human societies during periods of various crises, including pandemics. Interpreted, first of all, as a state of social imbalance, this pandemic situation also causes an aggravation of identity factors. The psychocultural and axiological identity issues are reflected in the current Romanian philosophical creation.
5. How media materials are consumed: all at the same time, all in one place. Our feeds treat everything the same: political news, weather, music, ads, news about movies, funny videos, etc. Everything is connected so that it is hard to distinguish between what matters and what does not, what articles are actually worth reading, which of the "breaking news" are actually news. Generating especially during the pandemic a reality personalized and accepted by the individual.
6. Even if, there is no way to generate an epistemic approach, the effects of the pandemic require an urgent return to ordering and securing the links between being and things. Correlations that condition an increased level of interconnection,

interdependence and interaction present in the community environment and human behavior. It also ensures the continuity of the evaluation and not only the use of generational and human values and identity that will lead to the reduction of the hostility of the consequences of the pandemic.

7. The structure of the crisis that societies are going through globally, caused by COVID-19, requires unusual measures, as it affects the traditional formula of individual and institutional human action. As a way to mitigate the impact of the pandemic crisis, coordinated, convergent actions between various social entities are needed, as well as multi-perspective, interdisciplinary and relevant scientific contributions. It was found that the analysis of the social organization in the conditions of the pandemic, due to the interconnections between order and disorder (chaos), it becomes impetuously necessary the problem of the possibility of balance or imbalance, of stability or social instability until the establishment of a new social order or the return to the social order until the pandemic, including in the Republic of Moldova. All the more so because in the Moldovan society the lack of citizens' trust in authorities and institutions determined by their functionality and ability to be receptive to citizens' problems. As a result, in the more than 30 years of independence, due to the multiple problems they have faced, the pandemic conditions and it is not excluded post-pandemic by SARS-CoV-2 through the COVID-19 virus to precipitate the processes triggered, exceeding the human capacity to become aware of the gravity of the situation and to reorient himself in order to ensure personal, social, but also environmental security.

Notă: concluziile vor fi publicate în acces deschis pe pagina web oficială a Agenției.

Conducătorul de proiect Pascaru Ana/ (numele, prenumele)

Data: _____

LS

Executarea devizului de cheltuieli, conform anexei nr. 2.3 parte integrantă contractului de finanțare nr. 18/Cov 19 din data 01 iulie 2020 și a contractului de finanțare nr. 18/Cov 19 din data 04 ianuarie 2021

Cifrul proiectului: 20.70086.01/COV

Cheltuieli, mii lei						
Denumirea	Cod	Anii de gestiune 2020-2021				
	Eco (k6)	Aprobat 2020	Aprobat 2021	Precizat 2020-2021	Executat 2020-2021	Sold
Cheltuieli	2	350,0	311,2	647,7	609,9	37,8
Bunuri și servicii	22	73,8	22,5	82,8	45,0	
Deplasări de serviciu peste hotare	222720	51,3	-	37,8		37,8
Servicii editoriale	222910	22,5	22,5	45,0	45,0	
Alte cheltuieli	28	276,2	288,7	564,9	564,9	
Alte cheltuieli curente	281	276,2	288,7	564,9	564,9	
276165Alte cheltuieli în bază de contract cu persoane fizice	281600	276,2	288,7	564,9	564,9	
Mijloace fixe	31		36,8	50,3	50,3	
Procurarea mașinilor și utilajelor	314110		36,8	50,3	50,3	
Stocuri de materiale circulare	33		2,0	2,0	2,0	
Procurarea materialelor de uz gospodăresc și rechizitelor de birou	336110		2,0	2,0	2,0	
Total		350,0	350,0	700,0	662,2	37,8

Notă: În tabel se prezintă doar categoriile de cheltuieli din contract ce sunt în execuție și modificările aprobate (după caz)

Conducătorul organizației _____ / COJOCARU Gheorghe

Contabil șef _____ / DRĂGUȚAN Galina

Conducătorul de proiect (leader) _____ / PASCARU Ana

Data: _____

Verificat ANCD

LȘ

_____

Componenta echipei proiectului

1. Cifrul proiectului SGFSPP 20.70086.1/COV

Echipea proiectului conform contractului de finanțare (la semnarea contractului) 2020						
Nr	Nume, prenume (conform contractului de finanțare)	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă conform contractului	Data angajării	Data eliberării
1.	Ana Pascaru	1952	Docotor habilitat	0,75	01.072020	30.06.2021
2.	Gheorghe Bobâna	1946	Docotor habilitat	0,50	01.072020	30.06.2021
3.	Lidia Troinowski	1964	Docotor	0,75	01.072020	30.06.2021
4.	Andrei Perciun	1982	Docotor	0,75	01.072020	30.06.2021
5.	Nicolae Bodean	1980	m/filos	0,75	01.072020	30.06.2021
6.	Rodica Ciobanu	1973	Docotor	0,25	01.072020	30.06.2021
7.	Alexandru Cosmescu	1985	Docotor	0,25	01.072020	30.06.2021

Conducătorul organizației Cojocaru Gheorghe/ (numele, prenumele)

Contabil șef Draguțan Galina / (numele/ prenumele)

Conducătorul de proiect Pascaru Ana / (numele, prenumele)

Data: _____

LS

